

Поезија наших дана

ДРАГАН МАРИНКОВИЋ ДРАМА
(1961)

ЛУДИЛО

Гледам у огледалу
Одраз неког лица
Издужено, шпицасто
Крезубо и ружно
Коцкаста му брада
И пирсинг на носу
Делује ми тако
Боже ми опрости
Као неко ждребе тужно

Па ово нисам ја
А требао бих бити
Јер, огледало је моје

А ја испред њега
Стојим ко војник
На јутарњој смотри
Не знајући
Хоћу ли уопште моћи
Због овог лудила, пре свега
До власника
Тог страшног лица доћи

Збиља, човече
Ко је овде луд
Ово бих морао да будем ја
А очигледно нисам
Мада су закони физике јасни
Чије је лице, његова је и слика
Како да је признам
(Мислим слику ову)
Кад власник њен нисам
Шта је овде истина
А шта хипноза
Волео бих то да дознам
Ја себе другачије видим
Стварно људи, ко је ово?
Овог човека
Ја не могу да препознам

Овај тупи поглед
Што ме страшно гњави
Тера ме на мисли
Злокобне, тамне
И та памет бледа
Из очију што му зрачи...

Не, ово нисам ја
А, нисам ни клемпав
Ма, погледај само то лице
Што за лепотом вапи
Како ме простачки гледа

Чек, чек...
Невероватно
Што га више гледам
Све ми се више чини
Да познајем тог створа
Да, да... па, да
Познајем га сигурно
Само не знам
Одакле?
Хеј, људи
Па то сам ја
Да, да, ја сам
Нема сумње
Како то одмах не видех јасно
Боже ми опрости
Кô да сам слеп
Ти обрашчићи пуни
И те лепе црте лица
Све је то моје
И та брада
И белег на носу
И очи ко два зелена кликера
Од кристала
О, хвала ти Боже
Што сам тако леп

АЛЕКСАНДРА МАТИЋ

(1975)

ТО ХОЋЕ АНЂЕЛИ

Приђи, Александра
Као у пјесми Хулиа Кортасара
Приђи, Бубице
И баци корак у несклад с временом
Док се разљева киша попут жеља наших
Оклијевам да кренем
Јер, све ме код тебе плаши
Приђи, Александра
Оргуље Лауренскерка између један и два
Призивају Вилхелминске изасланке
И бесплатно свирају за све јаднике неодлучности
Које си скрила и закопала
Кô да си знала због чега цвиле мануели
Приђи, Александра

Увијек су погрешни знали и хтјели
Смисао оног за чиме трагаш
И немој се никад измакнути првој киши
Ухвати зрака, приђи и диши
Не бој се хладноће у прстима и прсима
За камено си одвећ знала
Приђи, Александра
То Анђели хоће
Да још једном клекнеш
Пред Апостолом Самоће...

БОЖИДАР СТОЈАДИНОВ

(1999)

ОРКЕСТАР

Хладна је ноћ и топла,
у мрачном куту заспалог хаустора
зачух виолине

А изнад неба развила се крила
да ме скрију од мелодија
уличних свирача

У жицама се саставио жал
налик сетном скупу
неутешних старица

Сненог погледа видех
оркестар од четири гаврана
и зачух своје помене мрења

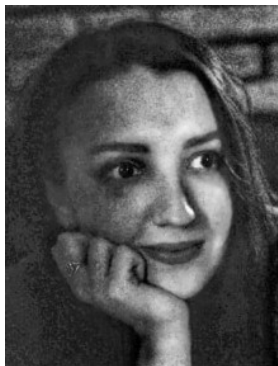
Низ калдрму сурвала се кола
последњег смртника
на свету

На помен таквог живота
не задржах се ни трен
у алофоне гласове учиних
и смисленој речи дадох горак укус
смрти:

АМИНА ХРНЧИЋ

(1995)

КАД УБИЈУ СТАРО СТАБЛО

Имао је јаке гране и јаке коријење,
Крошњу зелених листова прољећем.
Зими бијелу, пробехарао снијег,
С јесени - испод нас и над нама
Сијало би златно.

Мада су га посјекли,
Нису успјели испрати
Уколијевчено убјеђење,
Како се неке разгранате руке
Пружају небом,
Грле ноћу док спавамо,
И штите од злих вјетрова.
Повјерујеш ли када тврде

Како је свијет немјењив,
Учећи те да мијењаш себе,
Јер то је записано у стопалима,
Која пазе кога газе,
И гледају да не буду згажена,
У твојим отрованим дубинама очију;
Црна тачка тада тоне,
Одвија се миоза космоса,
Сажета у модел, који представља губитак
Стругање наде, савјести, и ега
Док слијегањем рамена
Изнова обараш стабло.

И мислим да се зјенице васионе
Баш тада гасе
У њеним дужицама,
Које умиру у годовим тијелима,
Док цјелина подрхтава,
Можда посљедњи пут,
У невјерици због твога
Одустајања.

ОДЛАСЦИ ПУНИ КОРИЈЕЊА

Зашто умиру афричке љубичице?
Због незнања, због немара,
Или зато што посљедњи буквалиста
И даље чека право вријеме
Испод погрешног сата

Док са друге стране станице перони стоје,
А протичу слободни људи?

Залијевала сам их и превише.

Да ли су увеле

Јер им је сунце било прејако

Или просто због недостатка рупе на саксији?

Можда у стану нису имале довољно свјетлости,

Или је свијет био сувише љубоморан на њих,

Сигурно је да им нисам довољно читала,

А можда су их и урекли?

Питаш ме због чега умире цвијеће,

А ја ти кажем да је смрт

Простор који смо осмисли

Да опишемо одласке које не можемо спознати,

Док не скинемо црвену паучину која се накупља

На нашим мренама и омогућава да вода

Одржава сталност туге,

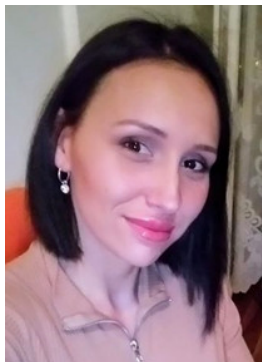
Зато што су драга бића

Морала да нас напусте.

СНЕЖАНА ЧКОЈИЋ

(1984)

СВЕТ СЕ ЗАТВАРА

До даљњег
До ближњег свог (у идилу)
На силу
Утвара је страх
Што као мачка задовољно преде
Чекајући глад

Ма небу збуњено јато птица
Нигде човека
Чиста је река

Робот спава
Играчка плеше
Мрак је постао зрак

Болесна душа чека своје оздрављење
пехар вина
се винуо
за Земљу

ЈУТРО

Јос мало и ливада ће избледети.
Корење ће се стопити са костима – духовима

Чужња за оностраним надвладаће телесне надражаје
И пањ, посечени мудрац као светионик заблистати
Обучен у Месец.

Опростиће се сви они
Који су поломили гране твоје душе и ушли без
допуштања.

Цвет скупља латице.
Белина тече глатко као стакленост воде.

Девојчица је бацила шибицу.
Нема више кажњавања песницама.

Свануло је.

СТЕФАНИ ЦВЕТКОВИЋ

(1995)

* * *

I

Моји пријатељи
су људи које не познајем
Имају маске од бриге
и језике од кости и глине,
а не од блата.
Речи су ми остале на столу
и из њих је ишчезла истина
као из прегрејане воде
када
остаје само шарено камење
и мртве рибе
забодене у земљу.
Ватра је у очима,

не у срцу
Ноге су дубоко у земљи
и ваздух мирише
на буђ и устајалост
исто тако
као што прошлост
личи на погрешне одлуке
осмеси у невреме
и сличне олује.
Ноћ је узнемирена
пискав глас убија тишину
неопходну за обнављање
истине у бљеску
наизменично и ретко ми прекрију очи
и ја никад не погодим ко је.
Исправљање грешака ми је занат
Моје су речи неизговорене
и распукле изнутра
као што чир пали трбух
растегнут од мехурића
који убијају јетру
и стављају мрак на уста.
Спавај.

II

Приче су кратке и не говоре истину
Слике у мојој глави
Оштре ивице о које ударам оштетивши лобању
тако

да више не личим на вас.
Сећања су кратке неповезане слике
Увек је магла
између оног
што било је стварно и оног
што је унутра
Све је од другог страшније.

Људи ће те прогласити лудим
кад те више не разумеју
и све што им кажеш
(све што си им икада рекао)
само ће се
обити о њихове уши
као што позив упомоћ удара у зид од страха
Више им нећеш преносити поруке
само ћеш
веслати у празно
воде ће пресушити.

Све су душе на оној страни
или су већ потонуле испод
а од њих преживе звери
јачају тако
да их више не можеш ударити
док веслаш

Из тих дубина
једном ће вода доћи и до твог штапа
а душа је Божја ствар

она ће у себе
упити земљу
као онда
кад су се велики људи
играли у песку
створивши чудо
које побеђује мит

Људи ће те прогласити лудим
и зато им никад не реци ништа
они не воле оне које не разумеју

Човек је звер
која напада када се плаши
Чопор је ствар чудна
плаши се једног
који им не припада

Људи обрађују своју земљу
и завиде у свом срцу
онима загледаним у небо

Људи ће те прогласити лудим
и онда заволети
једном кад будеш далеко.

ЛАЗАР ТИЦА

(1996)

ТУГА

Нисам јој чуо тешке стег-кораке.
Ах, јасно знам одакле је дошла.
Место кишобрана носила је жуте облаке
И као у шетњу, усијаном главом пошла.

И затворила ми је очи за мајска сванућа,
У гробу-души бива све тешње,
Слеп сам за шарене радости и горка ганућа,
Нема ме више у соку распукле трешње.

И не тражим сада себи надахнуће
Ни у једном безименом блиставом оку,
И не шапућем своје мутно клонуће
Процветалој липи и потоку.

И нема места где бих се самотан скрио
И своју бескрајну тугу исприповедо,
Нит има извора с кога бих пио
Рукама жедним и душом бледом.

Нисам јој чуо лаке ветар-кораке,
И јасно знам одакле није дошла...
И целу младост запиткујем беле облаке
Да није случајно ка мени пошла...

МАРИЈА ВЕСЕЛИНОВИЋ
(1997)

ЗАКАСНИ И ТИ НЕКАД

Да нисам лења кô што јесам,
све би било другачије кô што није.
Не бих чекала да ми све донесеш,
кô што чекам, него бих се борила за своје,
кô што нисам.

Да сам размишљала другачије кô што нисам,
па да Те (не)оставим кô што јесам,
сад бих била боља и од себе саме.

Да сам оно па да мирно живим,
него сам ово па не удем.
Да сам Те раније срела, кô што нисам,
па бар да научим да Те волим кô што не знам,
него сам Те срела баш кад си Ти хтео,
па сад од Тебе ни да побегнем не могу.

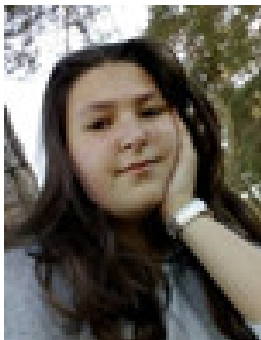
Што бар некад не закасниш кô што не умеш,
па да мало уживам кô што не удем,
него увек дођеш на време,
па поквариш све што направим од оног мало што знам.

Све што кажем да јесте,
знаћеш да није, јер не удем да Ти кажем све што није,
ионако боље знаш све што јесте.

МИЛИЦА БОРОВЧАНИН

(2005)

ВИОЛИНИСТА

У мркој тами дубоке ноћи
Само се чује часовника звон.
Улице чекају када ће доћи,
Замишљен и сјетан, из мрака, он.

Улична свјетла за њ баш и не маре
И шпиритус гори уморним пламом,
А он ноћас касни, из навике старе
Не би ли се скрио, тишином и тамом.

Ко би га и срео, кад улица спава,
Кад сањају звијезде и Мјесеца нема?
Чула би га само обноћница, јава,
Сан што градом лута и тишина нијема.

Не мари ни он много за улицу,
У мислима својим некако је ледан,
Сњегове вије, али ни пахуљицу
Те мисли, још не видје ниједан!

Замакао је већ, и више се неће
Овуда видјети скоро, можда само
Чујем у даљини музику сна и среће
И звук виолине што увире тамо.

Свираће дуго, док год живе звијезде...
Виолинске ријечи на небеска плећа
Чућу сњегове што с врата душе језде.
Бар ћу тада знати да је срећан.

АЛБУМ

Попут старе приче која нијемо ћути
Док вријеме по њој о старости пише,
Докад једном сасвим цијела не пожуги
И сва у прашини престане да дише.

Кад ликови на њој потпуно изблиједо
И заборав почне да је обмотаваа
Кад све власи њене лагано осиде
У постељи мрака тихо ће да спава.

Тек кад ноћ заруди, почеће да плаче
И плакаће тако док се не подере,
Њена туга тиха док не стегне јаче
И сузама задње ликове не спере.

Испијене душе мраком однесене,
Фотографија, попут старог цвијећа,
Без воде и сунца, почеће да вене
Кад се на њу слије истопљена свијећа.

Од толико слика неких срећних људи
Насмијаних лица, испружених руку,
Стари масни албум, још на столу блуди
Док се тамне сјенке и на њ не навуку.

Кроз напукли прозор вјетар ће да хучи,
Тад кад све замукне од његовог шума
И пустиће тишину да кô досад мучи,
Над блиједим сликама старога албума.

ИВАНА АНЂЕЛИЋ

(1991)

СУДБИНСКИ СУСРЕТ

Да се нијесмо срели,
Свакако би се нашли.
Игром случаја чудном,
Та би се згода збила,
У неком ћорсокаку
О тебе бих се спотакла,
Тумарајући у мраку
Душу бих ти дотакла.
У крајњем, ако ниђе
Онда у мојој глави,
Ђе свемир свеколики
Кругове оптрчава.
Тај би се сусрет судбински,
Одигро готово филмски,

Јер ја бих те сигурно тако
Мајсторски измаштала,
Све и да смо се онда
За корак мимоишли,
Свеједно бих на тебе
Случајно набасла.
То апсолутно тврдим
И посигурно знам,
Баш као све оне ствари
Што можеш додирнути
И стиском властитих руку
Уроњених у тмину,
Дати им одређен облик
Између својих шака,
Форму и запремину,
Па знати да постоје
док пуне дланове твоје.
И кô што могу да тврдим
Да ти раздељак знам,
И ону увалу глатку
На твоје тјемењу,
Ја посигурно тако
И ово сасвим знам,
Да би се случајно нашли
Да се срели нијесмо
У међувремену.

ФАИЗ СОФТИЋ

(1958)

МАЈЧИН СКУТ

Знам једно мјесто
малехно.
Али сигурно.
Ни вјетра,
ни града,
ни грома.

Знам.
Ни топова,
ни ратова,
ни бола.
Тамо се расте.
Има једно мјесто
малехно.

Само да чучнеш,
да се примириш,
да мајчин skut примиришеш –
Спасен.

РАЗГОВОР С ОЦЕМ

Више се нећеш радоват кишама
кад упекне звјездан и вјетрови сухи
облаке модре крену од Пештери.
Небо је остало празно ко престоље.

Потонули су дебели откоси
и прве јагњице – радост твоја.
Опрости што ти не могах бити на испраћају
што те не спустих на спавање и
први грумен земље на твој дрвени јорган
не баци рука моја.

На мртвој стражи чујем неко збори.
Мио глас зове испод земље.
Кад се брда црна заодјену маглом
видим твоју сјену у огледалу.

Знам:
Сестра је плакала, краву док је музла.
Осман је пушио покрај свјеже хумке.
Мајка је свуноћ чекала неког
лемећи руке.

АНДРЕЈА Ђ. ВРАЊЕШ

(1963)

РАДОЗНАЛЕ

Прошлим, садашњим и будућим имназијалкама

Ви, које сте надвисиле лепоту,
где сте се скриле далеке,
гледали смо осмехе ваше,
кад ништа без вас није могло лепше да нам се деси,
кад све што је било нестварно, далеко,
изненада се збило,
на вашој од цвећа шареној адреси.
Тихо, као музика када се слуша,
чекали смо ваша писма намирисана,
заједно дуго ћутати знали,
рецитовали Бодлера, говорили Мопасана.
Падале су неке светле кише,
откривали смо тајне,

и ништа више.

Од онда пуне чаше су празне,
суморна се рађају Сунца
и песма је клише.

С ким да се враћамо као некад блиски,
коме да се пише?

Када сте са собом кренуле,
однеле сте снове велике,
по свету разасуте остале,
за Дон Жуане бледуњаве,
или за Баш-Челике.

НОСАЧ

Кад бих могао, са собом бих понео,
целог света муку,
све заједно у једном јауку.

Кад је њему тешко,
нек је другим лако,
ако им затреба,
за њих би' и плакô.

